

hvor jeg kjender Pengeomsætningerne, der er det, naar man har nogenlunde gode Prioriteter, ikke vanskeligt at faae Penge til 4 pCt., og det er endogfaa temmelig almindeligt, at de udlaanes til 3 pCt., naaget man, som bekjendt, maa tage 4, ligesom det heller ikke er vanskeligt at faae Lov til at tage høiere Procenter, altsaa i min Egn vil Loven ikke have nogen skadelige Følger, men derimod være til Bette for Enkelte. Det er blevet sagt af den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 1ste Valgkreds (Ludvig), at man ikke kunde gjøre et større Indgreb i Eiendomsretten, end ved at vedtage det foreliggende Lovudkast; det er ganske besynderligt, hvor forskjelligt man kan betragte en Sag. Fra den første Færd af, jeg har kunnet danne mig en Mening om disse Forhold, har jeg betragtet Loven om en bunden Rentefod som et Indgreb i Eiendomsretten, og nu skal det være et Indgreb i Eiendomsretten at gjøre den fri — paa denne Maade bliver rigtignok Eiendomsretten betragtet fra ganske forskjellige Standpunkter. Jeg har imidlertid nogle Betænklichkeiten ved at gaae ind paa Loven nu; jeg erkjender, at den er fuldkommen rigtig, og at det Princip, der gaar igjennem den, maae vi engang komme hertil; men det er maaskee for tidligt; jeg troer imidlertid dog, at det Bedste, vi kunne gjøre, er at lade den gaae sin jevne Gang, Naand i Naand med de Love, vi have behandlet før denne; lader os see at virke til at faae dem alle 3 ud, det Saar, som den ene maaskee kan slaae, kan maaskee blive lægt ved de andre, skjøndt det vel ikke vil kunne læges ved den Lov, vi idag have behandlet før denne.

Det er blevet udtalt af den ærede Rigsdagsmand for Ringkjøbing Amts 1ste Valgkreds (Vørgensen), at dersom man vil have Eiendomsbesidderne brevne bort fra deres Eiendomme og faae Forpagtere og Leiere iste-

betfor, saa skulde man vedtage denne Lov; det er Noget, der maaskee kan være rigtigt paa andre Steder, men i den Egn, som jeg nærmest har Kjendskab til, vil det ikke blive Tilfældet. Det kan, som sagt, være Tilfældet andre Steder; men har det ærede Medlem tænkt sig, hvor besværligt det er for en Landeieendomsbesidder at besidde en Landeieendom som Eier for Andres Penge; er Forskjellen saa en anden end den, at han kommer lidt før fra sin Eiendom, end han ellers alligevel vilde komme? Naar en Landeieendomsbesidder — jeg taler her ikke om de større Landeieendomme, jeg tænker mig nærmest Bøndergaardene — skal forrente over Halvdelen af, hvad hans Eiendom er værd, saa vil det for de Fleste føre til, at de dog om en kortere eller længere Tid komme paa Porten. Vi have for saa Nar tilbage seet Følgerne deraf; jeg har kjendt flere Tilfælde, hvor det har staaet aldeles klart for mig, at dersom det ikke havde været saa let for Eieren at faae Penge, som det virkelig har været, vilde han have været en bedre Mand, end han var, og hvorfor? Fordi han stadig har havt Haab om, at han dog kunde bringe disse Rentepenge tilveie og saaledes igjen blive til Mand; men hvad skeer? Naar Eiendommene daale i Prisen, saa er han særdbig; det kan mange Gange være heldigt, at den Bedkommende ikke har saa let ved at blive betroet Penge, ved at faae dem til en billig Pris, som det virkelig har været Tilfældet. Jeg indrømmer, at det Modsatte ogsaa kan være Tilfældet, men overhovedet er det en mislig Sag, og jeg tilstaaer, det er et Indgreb i Eiendomsretten at binde Rentefoden, men nota bene det er et Indgreb, vi ere vant til, og som vi have levet os ind i, og det er dette, som gjør, at vi skulle være betænkelige ved saa hurtig at kaste det overbord; men det er et Indgreb i Eiendomsretten at sætte Pris paa den ene Vare og ikke paa den anden.